

Recaptar

Algun cop hem comentat l'ús del castellanisme «recaudar», que és més o menys freqüent quan és qüestió de concerts, de sessions de teatre o de cinema, de campanyes benèfiques, d'impostos i contribucions... N'hi ha molts que diuen, per exemple, «un recaudador de contribucions» en lloc de *un recaptador de contribucions*, que és l'expressió correcta. Convé recordar, doncs, que tots els mots d'aquesta família, començant pel verb, conserven el grup consonàntic *pt* del mot llatí originari, més persistent en català que no pas en castellà, en què es resol més sovint en diverses alteracions i simplificacions: *recaptar*, *recaptador*, *recapte*, *recaptació*, *recaptible*, etc.

Però no és únicament la forma «recaudar» i els seus derivats a què hom ha donat entrada en el nostre llenguatge — vici ja força antic —, sinó també, més modernament, i en alguns camps específics del seu ús públic, a la seva forma bessona o paral·lela «recabar» (totes dues provenen de la mateixa forma llatina «recaptare»), en frases com «Hem recabat l'opinió del ministre sobre aquesta qüestió» o «Han recabat l'autorització del conseller». I «recabar» és un castellanisme tan rebutjable com «recaudar». La seva forma correcta equivalent, en català, és també *recaptar*. Dit d'una altra manera, en castellà, els dos significants «percebre (drets, impostos)» i «aconseguir (alguna cosa) a força d'instàncies, de prec» es distribueixen, entre les formes divergents «recaudar» i «recabar», però en català s'expressen per mitjà de la forma divergent *recaptar*. Les definicions dels diccionaris

castellans i catalans — distribuïdes en els primers i agrupades en els segons — són gairebé coincidents.

Un altre comentari a fer, però ja primilant més, sobre l'ús del verb *recaptar* amb el segon dels significats que li hem reconegut (i que valdria també per a l'ús del verb «recabar» del castellà), és sobre la seva propietat en aquells casos, tan freqüents, en què es tracta de les opinions o manifestacions d'una determinada personalitat. El Diccionari Fabra indica com a exemples de coses que es poden recaptar (que la Gran Enciclopèdia recull) *perdó i gràcia*. Anàlogament, doncs, *permís, autorització, subvencions, col·laboració*, etc. I ens cal reconèixer que no sembla que res s'oposi a estendre l'ús del verb al cas en què es tracta d'*opinions, declaracions, manifestacions*, etc. Ara: és indubtable que *recaptar* comporta en tot cas associades indissolublement les idees de «demandar» o «solicitar» i de «aconseguir» o «obtenir», és a dir, la causa i l'efecte, i, per tant, el seu ús només és adequat en aquells casos en què allò que s'ha demanat ha estat realment aconseguit. Caldria evitar, doncs, una frase com «Hem recaptat l'opinió del director de Sanitat però s'ha negat a fer cap declaració», que inclou un greu contrasentit. D'altra banda, sempre es pot recórrer en aquests casos a *demanar* o *solicitar*, tant si el resultat és positiu com si és negatiu, perquè hom no deixa d'indicar-ho tot seguit d'una manera ben explícita.